

Žalobci byla exekučně přikázána k vybrání pohledávka dlužníková proti žalované pojišťovně na výplatu požárního pojistného. Proti žalobě, domáhající se na pojišťovně vyplacení požárního pojistného, namítla žalovaná pojišťovna mimo jiné, že pojištěnec neuplatnil nároku v šestiměsíční propadné lhůtě §u 20 poj. zákona a že vzhledem k pojišťovacím podmínkám není přípustným postup pohledávky na výplatu pojistného. Žalobě bylo vyhověno s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Dle §u 20 pojišťovacího zákona ze dne 23. prosince 1917, čís. 501 ř. zák. jest přípustnou úmluva stran, že pojistitel má býti sprostěn svého závazku, neuplatní-li se pojistný nárok soudně do určité doby; tato lhůta nesmí býti kratší 6 měsíců a počíná uplynutím dne, kdy pojistitel vůči pojistníku nebo vůči osobě k výběru oprávněné vznesený nárok odmítne dopisem doporučeným, udávaje spolu lhůtu a právní následek spojený s jejím uplynutím. Jak patrné ze znění §u 20 (2), jest lhůta tato pouze důsledkem úmluvy stran. Dle Hermanna-Otavského («Soukromé pojišťovací právo československé» díl I. str. 263) jest úmluvu tuto pojímati jakožto »obmezení pojistníkovy práva výminkou«. Důsledkem této povahy úmluvy dle §u 20 (2) pojišťovacího zák. jest, že břímě průvodní stihá dle §u 266 c. ř. s. toho, kdo tvrdí, že se taková úmluva stala a že pojistitel odeslal dopis podmínkám §u 20 (2) odpovídající. Proto vším právem poukazuje odvolací soud na to, že žalovaná ani netvrdí, natož dokazuje, že zamítla pojistný nárok proti ní vznesený doporučeným dopisem a že v něm udělila lhůtu a uvedla právní následky spojené s jejím uplynutím. Nemůže se tedy žalovaná dovolávati zániku pojistného nároku dle §u 20 (2) pojišť. zák. ani v tom případě, že by tento předpis po zákonu samém nastupoval na místo smluvního ustanovení obsaženého v §u 16 odst. 5 všeobecných pojišťovacích podmínek, kterýž odstavec není přizpůsoben znění zákona, a jest pro věc zcela nerozhodno, jaká žaloba byla dne 21. března 1923 podána a zda v korespondenci a likvidačním protokolu lze spatřovati uznání žalobního nároku. Dovolatelka dále se odvolává na předpis §u 16 odst. 3 všeob. pojišť. pravidel, dle něhož není přípustným postup pojistného nároku, dokud nárok a výše jeho není zjištěna uznáním, smírem nebo pravoplatným rozsudkem. Ale předpis tento nepřijde tu vůbec v úvahu, ježto tímto předpisem není a nemůže býti vyloučena přípustnost exekuce na pojistný nárok »v zastoupení dlužníkově«. Proto netřeba se obíratí otázkou, zda ustanovení §u 16 odst. 2 všeob. poj. pravidel jest s hlediska §u 39 (4) poj. zák. přípustno.

Čís. 5743.

Zřekl-li se odvolatel ústního odvolacího líčení, odpůrci však nebylo, ač nařízeno, nedopatřením doručeno poučení ve smyslu §u 492, nový

doslov, c. ř. s., jest zmatečností (čís. 4 řu 477 c. ř. s.), bylo-li odvolání přes to vyřízeno v neveřejném sezení.

(Rozh. ze dne 9. února 1926, Rv I 1829/25.)

Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Dovolatelka vytýká napadenému rozsudku mimo jiné též zmatečnost podle řu 477 čís. 4 c. ř. s., kterou spatřuje v tom, že odvolací soud, ač pro to nebylo zákonných podmínek, rozhodl o odvolání bez ústního jednání. K této výtce nutno přisvědčiti. Předpokladem odvolání bez ústního jednání jest (§ 492 c. ř. s.), že se buď strany výslovně odvolacího líčení vzdaly nebo že se odvolatel v odvolacím spise odvolacího jednání zřekl a odpůrce byl poučen, že, neprohlásí-li se opačně ve lhůtě ke sdělení určené, bude se míti za to, že s vyřízením odvolání bez ústního jednání souhlasí, však takového prohlášení neučinil. Z těchto předpokladů vyřízení odvolání bez ústního jednání nebyl v tomto případě splněn žádný. Dovolatelka se sice v odvolacím spise ústního jednání zřekla, ale žalovaná se ho výslovně nevzdala a, aby se mohlo za to míti, že se ho, neprohlásivši se opačně, mlčky vzdala, k tomu scházel předpoklad, že dostalo se jí při doručení poučení podle řu 492 c. ř. s. v novém znění. Odvolací soud nemohl ovšem věděti, že tohoto předpokladu se nedostává, neboť podle spisů první soud poukaz, doručiti odvolací spis s poučením podle řu 492 c. ř. s. dal, ale příkaz tento nebyl splněn, — než to na věci, že podmínky k vyřízení odvolání bez ústního jednání dány nebyly a že, bylo-li odvolání takto vyřízeno, bylo tím žalované straně znemožněno, na soudě jednati, tudíž že dána jest zmatečnost podle řu 477 čís. 4 c. ř. s., ničeho nemění. Okolnost, že žalovaná jest zastoupena ve sporu advokátem, jest nerozhodna.

Čís. 5744.

Sudiště podle řu 49 čís. 5 j. n.

Pro žalobu o další plnění smlouvy nájemní (pachtovní) jest výlučně příslušným okresní soud, třebas vzhledem k námitce žalovaného, že smlouva již pominula, bude třeba řešiti též předurčující otázku jsočnosti smlouvy.

Předpis řu 49 čís. 5 j. n. vztahuje se i na pacht práva (živnosti).

(Rozh. ze dne 9. února 1926, R II 23/26.)

Žalobu, by bylo uznáno právem, že žalovaná Marie W-ová jest povinna odvolati svoji odhlášku Aloisa M-a jako nájemce živnosti pohřeb-